

Таким чином, враховуючи вищевикладене я вважаю “community policing” є одним з важливих чинників та концепцій в роботі поліції у сфері запобігання та протидії домашньому насильству.

Список використаних джерел

1. Новели законодавства про запобігання та протидію домашньому насильству: матеріали міжнародного круглого столу (27 вересня 2019 року). Київ: Національна академіяпрокуратуриУкраїни,2019.184с.

URL:http://napu.com.ua/wpcontent/uploads/2019/09/VERSTKA_NOVELU_ZAKONODAVSTVA-1.pdf (дата звернення 03.12.2021).

2. Горбова Г. О. Зарубіжний досвід у сфері протидії насильству в сім'ї (на прикладі окремих країн Європи). *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Юридична наука»*. 2015. Вип. 2-3. Том.3. С. 211-215.

3. Укрінформ. Щороку понад 1,8 мільйона українок потерпають через домашнє насильство. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/2588861-soroku-ponad-18-miljona-ukrainok-poterpaut-cerezdomasne-nasilstvo.html> (дата звернення 03.12.2021).

Панченко В. В.,

студент заочної форми навчання
Національної академії внутрішніх
справ

МАНІПУЛЯЦІЇ ЯК ПРОЯВ ПСИХОЛОГІЧНОГО НАСИЛЬСТВА

На сьогоднішній день, одним з найбільш актуальних питань, що стосується соціальних відносин, визнають проблему домашнього насильства. Традиційно вважається, що частіше за всіх від даної проблеми страждають жінки або діти, а насильство насамперед пов'язано із спричиненням фізичних страждань, та це зовсім не так.

Це підтверджує статистика: 13% звернень щодо домашнього насильства під час карантину надійшли від чоловіків, повідомила Радіо Свобода директорка Департаменту Національних «гарячих ліній» ГО «Ла Страда-Україна» Альона Кривуляк.

«13% звернень від загальної кількості – це звернення від чоловіків. Але звичайно, жінки та діти телефонують частіше... Чоловіки звертаються і з приводу психологічного, фізичного й економічного насильства. Єдине, в нас не було випадків сексуального насильства щодо чоловіків в період карантину. Переважно, це чоловіки пенсійного віку, які страждають від насильства з боку своїх дорослих дітей та дорослих онуків», – сказала Кривуляк [1].

У ході дослідження даної тематики, я звернулася не тільки до наукових видань, але і до кінофільмів та психологічної літератури. Данна стаття буде корисна для кожного, адже вона розкриває основні форми психологічного насильства та їх форми прояву, задля того, щоб завчасно розпізнавати насильницьку модель поведінки вашого партнера чи то друга або колеги.

Дослідження проблеми насильства я розпочала з того, що у своєму телеграм каналі розмістила опитування для друзів та знайомих з приводу того, чи доводилося їм чути такий термін, як «газлайтинг» та чи розуміють вони значення слова. Результат здивував мене, тому що кожен третій із чотирьох не знають що це таке. Слово «газлайтинг» походить від оскароносного фільму «Газове світло», але воно жодним чином не пов'язано захопленням, симпатією чи коханням.

В основу кінофільму покладено історію подружжя, а якому дії чоловіка направлені на те, щоб дружина поступово почала сумніватися в своїй адекватності. Саме поступовість є основною складовою такої форми психологічного насилля. Чоловік хитрим і цинічним способом краде коштовності дружини. Водночас він регулює освітлення в їхньому будинку: вечорами газові лампи на всіх поверхах світять тьмяніше, ніж зазвичай. Дружина розповідає коханому про свої спостереження, але Грегорі переконує її, що все гаразд – їй просто здається. Згодом Пола починає думати, що божеволіє [2].

Суть же прийому зводиться до руйнування зворотного зв'язку у психіці людини. Це відбувається тому, що оцінюючи власну адекватність ми часто покладаємося на думку інших, особливо близьких людей. Частіше нам простіше засумнівається у власній адекватності, ніж припустити, що кохана людина спеціально нам бреше, робить зло і займається психологічним насильством.

Способи газлайтингу різні:

1. Заперечення фактів, що насправді відбулися, або навпаки навіювання: «цього не будо, ти щось плутаєш», «я не міг такого сказати», «тобі здалося», «що з тобою не так, чому ти постійно нервуєш?»

2. Знецінення емоцій іншої людини: «твої сльози нічого не змінять», «є люди, яким гірше», «не стався так серйозно до себе, будь простіше», «будь вище цього, не звертай увагу».

3. Створення ілюзії турботи : «я ж тобі тільки добра бажаю», «я намагаюся лише тобі допомогти».

4. Знецінення успіхів людини: «теж мені, подумаєш, досягнення».

5. Ігнорування емоційного стану жертви. Тобто у відповідь на довге емоційне звернення жертви – коротке «я подумаю» або «добре». І все, після цього жодних дій чи обговорень.

6. Спроба підкреслити неадекватність жертви: «тобі необхідна допомога лікаря», «ти мабуть перевтомлена, відпочинь».

7. Ізоляція жертви від навколишнього середовища задля того, щоб інші не змоли спростувати факт нав'язаних маніпулятором думок.

По суті, газлайтинг можна виразити наступною формулою: «я адекватний, а ти божевільний» [3].

Іншим проявом психологічно насильства є погрози або шантаж. Особливо це відбувається коли один партнер економічно залежить від іншого. Досить часто особа вдається до шантажу шляхом висказувань про те, що завдасть шкоду собі, якщо інший не виконає його умови.

Наступною формою насильства є приниження. Особливо під час образ, коли після лайливих слів людина яка їх вживала, або навіть сама жертва виправдовує це як «дурний характер людини».

Також жертва досить часто стикається з осудом, коли один партнер для іншого стає і суддею, і плачем і прокурором. В тому числі, до такої форми насильства відноситься доволі нове слово «слатшемінг» прояв якого відчувають переважно жінки, коли дівчину соромлять за кількість партнерів, за зовнішній вигляд. При цьому часто виправдовуючи фізичне насильство тим, що "вона сама спровокувала, не потрібно було одягати таку коротку спідницю" і тому подібні висловлювання.

Хибні звинувачення інколи пов'язані з тим, що один із партнерів відчуває патологічні ревності, тобто бачить флірт з боку іншого, хоча підстави для цього відсутні.

Дуже часто жертву карають ігноруванням. У сучасному світі цей спосіб набув кількох форм, таких як «мостінг», «гостінг», «орбітінг». Все це включає раптове зникнення партнера без пояснень і така ж раптова поява. Дослідницька група провела два соціальні опитування та відповіла на запитання, як часто застосовується дана форма розірвання стосунків з партнером.: перший включив 554 учасники, а другий 547. В обох дослідженнях близько 25 відсотків учасників заявили, що вони були жертвами гостінгу від партнера, а близько 20 відсотків вказали, що ігнорували іншого. При цьому способі психологічного тиску жертва починає накручувати себе, запитуючи «що ж я зробила не так». Крім цього, мостінг включає слова заохочення з боку шкідника перед раптовим зникненням «ти найкраще що зі мною відбувалося» і так далі. При цьому нападник змушує чекати, оскільки для психіки така поведінка з боку партнера сприймається як незавершена, тобто гештальт не закритий [4].

Психологічне насилля є також складною формою ще й тому, що навіть сам насильник не розуміє, що його поведінка завдає шкоду жертві, а вона, в свою чергу, не завжди розуміє що з нею вчиняють це насилля.

Існує низка причин чому жертви домашнього насильства терплять тиранію у свій бік. Це, у свою чергу, відчуття безпорадності, так звана вивчена безпорадність, коли жертва сама не вірить у те, що можна змінити цю ситуацію, що вона може вийти з цих відносин. Але основною причиною є тенденція віктимблеймінгу, коли на жертву насильства покладається повна або часткова відповідальність за вчинене щодо неї порушення.

Таким чином, знання - надієвіший спосіб захистити себе від маніпуляцій. Тому для того, щоб вчасно присікти насильство, необхідно прислухатися до своїх внутрішніх відчуттів і розуміти, що постійні сумніви в собі, своїх діях та думках є явним сигналом, що ваші особисті кордони вже проломлені.

Список використаних джерел

1. Альона Кривуляк. 13% звернень щодо домашнього насильства надходить від чоловіків – Ла Страда Україна. Радіо

свобода, 2020. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/news-domashnie-nasylstvo-choloviky/30581550.html>.

2. Газлайтінг: чим небезпечний і як йому протистояти? Журнал invme. URL: <https://invme.com/ru/blogs/content/chem-opasen-gazlaiting>.

3. Тобі здалося: що таке газлайтінг і чому це не можна терпіти. ТСН новини, 27.11.2021. URL: <https://tsn.ua/lady/psychologia/ona/tobi-zdalosya-scho-take-gazlayting-i-chomu-ce-ne-mozhna-terpiti-1917958.html>.

4. Анна Богінська. Газлайтінг. Гостінг у відносинах. Мостінг. Орбітінг. Психологічні маніпуляції. URL: https://annaboginskaya.com/video#tlection=207266422_24.

Сьомін О. Є.,

здобувач ступеня вищої освіти
магістра Національної академії
внутрішніх справ

НАУКОВО-ПРАВОВИЙ АНАЛІЗ ФОРМ ДОМАШНЬОГО НАСИЛЬСТВА, НЕБЕЗБЕЧНІСТЬ ЕКОНОМІЧНОГО НАСИЛЛЯ

У сучасних соціально-економічних умовах України простежується тенденція до збільшення проявів домашнього насилля. На таку ситуацію, зокрема, вплинуло запровадження карантину з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2 [1, с. 12].

Український інститут майбутнього спільно з «Нью Імідж Груп» у червні 2021 року провели нове соціологічне дослідження щодо масштабів домашнього насилля в Україні. Воно показало, що три чверті громадян стверджують, що добре розуміють, що означає термін «домашнє насилля», ще 17% хоча б щось чули про нього і лише 7% не знають, що означає цей термін [4].

Однак, громадяни переважно вважають, що домашнє насилля проявляється насамперед у фізичних або психологічних проявах і дещо менше у різного роду заборонах чи примушуваннях. Це є досить вузьким розумінням вказаного терміну. Тому, виникає необхідність роз'яснення та деталізація